

Публічний звіт Національної служби здоров'я України щодо реалізації комунікаційних заходів у сфері запобігання та виявлення корупції в НСЗУ

Національна служба здоров'я України є центральний орган виконавчої влади, створеним відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1101 «Про утворення Національної служби здоров'я України», який зареєстрований 30.03.2018 року в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських організацій.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі - Закон) НСЗУ є Уповноваженим органом, який реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

Усвідомлюючи важливість реалізації антикорупційної політики в Національній службі здоров'я України з метою усунення та мінімізації корупційних ризиків в діяльності державного органу прийнято, у встановленому порядку, Антикорупційну програму НСЗУ на 2019-2020 роки, яка затверджена наказом НСЗУ від 28 грудня 2018 року № 206.

Заходи, передбачені в Антикорупційній програмі, усунули та мінімізували корупційні ризики, які мали місце від створення та початку функціонування НСЗУ.

З метою виявлення можливих фактів корупції, забезпечення належного рівня довіри серед громадян України до діяльності НСЗУ та залучення громадськості для напрацювання механізму вироблення рішень у сфері запобігання та виявлення корупції в НСЗУ відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції», функціонують канали антикорупційних комунікацій. Цілодобові канали працюють в автоматичному режимі, зокрема, телефон «гарячої лінії», веб інтерфейс, електронні поштові скриньки для громадян та працівників НСЗУ, з можливістю надіслання анонімних повідомлень. Інформація щодо каналів розміщена на офіційному вебсайті та внутрішньому порталі НСЗУ.

У липні 2020 року було проведено круглий стіл за участю медичної спільноти, громадських активістів, представників засобів масової інформації та експертів НСЗУ. Щодо обговорення з громадськістю та колективом НСЗУ антикорупційної політики Національної служби здоров'я України та організації подальших заходів в сфері запобігання корупції в діяльності НСЗУ.

Під час липневого засідання обговорювались результати роботи НСЗУ у сфері запобігання та виявлення корупції, як в апараті НСЗУ, так і в медичних закладах, з якими НСЗУ уклала договір про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

За результатами спільного обговорення, було визначено пріоритетні цілі та завдання НСЗУ з усунення та мінімізації можливих корупційних ризиків.

Одним з пріоритетних завдань НСЗУ у 2020 році було визначено підготовку, затвердження та погодження у Національному агентстві з питань запобігання корупції Антикорупційної програми НСЗУ на 2021-2022 роки.

Так, відповідно до наказу НСЗУ від 17.08.2020 № 201 було розпочато роботу з підготовки проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Національної служби здоров'я України. Згідно з наказом НСЗУ від 10.09.2020 № 224 утворено Комісію з оцінки корупційних ризиків Національної служби здоров'я України та затверджено її склад, а також організовано роботу щодо оцінки корупційних ризиків у визначені терміни. Підготовлено та затверджено на засіданні комісії з оцінки корупційних ризиків, яке відбулося 08.10.2020, Робочий план Оцінки корупційних ризиків у Національній службі здоров'я України, за встановленою чинним антикорупційним законодавством формою.

У листопаді 2020 року також було проведено круглий стіл, участь у якому взяли, представники медичної спільноти, громадськості, голова та члени Ради громадського контролю Національної служби здоров'я України та експерти НСЗУ. З метою обговорення з громадськістю та колективом НСЗУ дій Національної служби здоров'я України щодо запобігання корупції, оцінювання корупційних ризиків та підготовки Антикорупційної програми НСЗУ на 2021-2022 роки,

Під час спільного обговорення учасники визначили пріоритетні цілі та завдання НСЗУ з подолання можливих корупційних ризиків в ході здійснення основної діяльності. Більшість з них, зокрема, обов'язково будуть закріплені в Антикорупційній програмі НСЗУ на 2021 – 2022 роки. Заходи, сформовані в Антикорупційній програмі НСЗУ на 2021 – 2022 роки, матимуть чітке спрямування на досягнення конкретного результату. Наразі, здійснюються необхідні дії щодо розробки, прийняття, затвердження та погодження в Національному агентстві з питань запобігання корупції Антикорупційної програми НСЗУ на 2021-2022 роки, з урахуванням результатів оцінки корупційних ризиків та публічного обговорення проєкту програми.

Для забезпечення прозорості та громадського контролю за діяльністю НСЗУ у жовтні 2020 року на засіданні Кабінету Міністрів України було затверджено склад Ради громадського контролю при Національній службі здоров'я України. До складу РГК увійшли представники громадських об'єднань, статутна діяльність яких пов'язана із задоволенням та захистом прав і свобод пацієнтів, із сприянням розвитку медицини, наданням медичних послуг, обігом лікарських засобів та іншими суспільними відносинами щодо надання медичних послуг.

З найбільш вагомих досягнень Національної служби здоров'я України на шляху забезпечення максимальної прозорості та відкритості у своїй діяльності, необхідно відмітити, що на Open Data Forum, НСЗУ визнано переможцем в номінації Open Data Government Awards за найвищі стандарти публікації відкритих даних центральними органами виконавчої влади. Це - щорічна всеукраїнська подія, яка присвячена розвитку і застосуванню відкритих даних в Україні. Форум-2020 пройшов в Україні вже вчетверте. НСЗУ номінуваали до участі в Open Data Forum вдруге. У минулому році Національна служба здоров'я увійшла до трійки фіналістів, а цього року отримала перемогу.

Завдяки цифровій трансформації усі процеси системи охорони здоров'я є відкритими та прозорими. На сьогодні в електронній системі - понад 30,5 млн електронних декларацій пацієнтів, 58 млн електронних записів, створених лікарями, більше 20 млн електронних рецептів, виписаних за весь час дії оновленої програми «Доступні ліки», понад 68 млрд грн оплат нашим партнерам-надавачам медичних послуг, починаючи з середини 2018 року. Всі ці та багато інших даних можна побачити на сайті НСЗУ на 19 дашбордах та на порталі відкритих даних.

Перспективи розвитку ЕСОЗ та очікувані обсяги медичних даних відкривають велике поле для досліджень в масштабі цілої країни. З деталізацією не тільки до рівня регіону, а й до рівня окремої лікарні, лікаря, пацієнта. Ці дослідження може проводити не тільки НСЗУ, оскільки вихідні дані, окрім персональних, були і залишатимуться публічними. Аналіз даних, їх візуалізація та розміщення на публічних ресурсах створює нові можливості для всіх учасників системи. Наприклад, пацієнти можуть усвідомлено обирати надавача медичних послуг. Лікарі та управлінці - порівнювати власну ефективність з іншими надавачами та будувати стратегію управління якістю. Місцева влада може приймати обґрунтовані рішення для того, щоб покращити надання медичних послуг та формувати спроможну мережу закладів охорони здоров'я на відповідній території.

У липні - серпні 2020 комісією Національного агентства з питань запобігання корупції було проведено планову перевірку організації роботи із запобігання і виявлення корупції у Національній службі здоров'я України, в ході якої було відзначено, як позитивний досвід, напрацювання НСЗУ у сфері запобігання та виявлення корупції.

Як вдалі практики, що полягають в окремих рішеннях або системному підході НСЗУ, спрямовані на поліпшення ситуації із запобігання та виявлення корупції та варті поширення, Національним агентством з питань запобігання корупції були відмічені такі:

1. Створення реєстру уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання корупції у медичних закладах, а також реєстру уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання корупції в органах влади, які є засновниками закладів охорони здоров'я.

Наявна інформація щодо уповноваженої особи надає можливість швидко реагувати на звернення громадян щодо можливого порушення вимог антикорупційного законодавства медичними закладами та надсилати їх за належністю, а також надавати роз'яснення щодо належного адресата за усними зверненнями громадян.

2. Запровадження конфіденційного опитування працівників НСЗУ щодо роботи уповноваженого підрозділу (Відділу з питань запобігання та виявлення корупції НСЗУ).

Так, Відділ з питань запобігання та виявлення корупції НСЗУ з метою вдосконалення своєї діяльності та поліпшення взаємодії з працівниками НСЗУ, протягом 2019-2020 років проводив анонімне опитування співробітників НСЗУ

з питань ефективності своєї діяльності та з'ясування рівня знань і навичок співробітників НСЗУ щодо застосування антикорупційного законодавства. За результатами опитування отримано зворотній зв'язок від працівників НСЗУ щодо якості проведених Відділом навчань та наданих роз'яснень. Аналіз результатів вирішення практичних кейсів та тестів щодо знання антикорупційного законодавства надало змогу виявити прогалини респондентів у знанні антикорупційного законодавства та визначити пріоритетні теми для подальшого навчання. Таке опитування також проводилося у 2019 році.

3. Заохочення працівників повідомляти інформацію, яка здатна попереджувати вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

Якщо інформація викривача дала змогу попередити вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, нанесення економічних збитків, зазначена особа може бути заохочена керівництвом НСЗУ без розкриття дійсних підстав заохочення. Вказана інформація розміщена на офіційному вебсайті НСЗУ у рубриці «Запобігання та виявлення корупції»/ «Повідомити про корупцію».

Підсумовуючи результати нашої діяльності щодо реалізації комунікаційних заходів у сфері запобігання та виявлення корупції в 2020 році необхідно підкреслити те, що вжиті заходи потребують продовження в подальшій роботі. Одне із головних завдань, яке ми ставимо перед собою на майбутнє - це забезпечення належного рівня довіри серед громадян України, вітчизняних та міжнародних партнерів до діяльності НСЗУ, як центрального органу виконавчої влади з нульовою толерантністю до корупції.

В.о. Голови Національної
служби здоров'я України

Оксана МОВЧАН